

των ῥημάτων μεταβατ. καὶ ἀμεταβάτ. ἄγειν, ἐλαβεῖν, βάλειν, ὀρμαῖν, κλίειν, στρέφειν, πταίνει, ἀπαλλάττειν μωρῆναι καὶ μίωγειν, αἴρειν, τελευτᾶν, παύειν, λωφᾶν κτλ. (Πρόβλ. Κ. Kühner Gramm II, 81). Παρὰ τοῖς ἔπειτα χρόνοις ἡ ἐκφορὰ αὐτῆ ἀπέβη συνηθεστάτη. Πολύβ. 9 παρεσπόδησαν τοὺς Ῥηγίους 12 παραλογοσάμενος τὸν στρατηγόν. Ἐπιστ. Κολασσ. 2, 4 τοῦτο δὲ λέγω, ἵνα μή τις ὑμᾶς παραλογίζηται ἐν πιθαρολογίᾳ. Καὶ ἀμετάβ. ἐγένοντο μεταβατ., μεθῶ τινα= μεθίσκω (Πρόβλ. Κ. Κόντων ἐν Γλωσσ. Παρατηρησ. 42-45), μαθητεύω τινα= διδάσκω (Εὐαγγ. Ματθ. 28, 19 μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη) θριαμβεύω τινα= ποιῶ τινα θριαμβεύειν (Ἐπιστολ. Κορινθ. Β', 2, 14 τῷ δὲ Θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεύοντι ὑμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ), δωροδοκῶ τινα= δεκάζω, ἔθεν καὶ παθητ. δωροδοκῶμαι= τῷ κλασικῷ δωροδοκῶ, ὀφθαλμῶ τι= ὄρω σπονδάζω τι= σπονδάζω περὶ τι (Πολύβ. 11, 85 ἐσποῦδαζον τὰς ἀκολουθίας), στρατεύω τινα= κελεύω στρατεύεσθαι (Ἀπικιν. 1, 42 τοὺς ἐξ αὐτῶν αἰχμαλώτους τε καὶ δοῦλους ἐστράτευσε), θριαμβεύω τινα= θριάζω, θεραπεύω. (Ἐποκρ. Πρῆξ. Ἄποστ. 255 ἐξουσίαρ τοῦ ἀρρώστους θριαμβεύειν), τὸ δὲ ἐκ τούτου θριαμβεύω τῆς νῦν καὶ μεταβ., μ' ἐθίαρε, καὶ ἀμεταβ., ἡ π.ληγῆ του ἐθίαρε, ἀποστατῶ τινα κτλ. Καὶ μεταβ. δὲ ἐγένοντο ἀμεταβ. Πρῆξ. Ἄποστ. 7, 42 ἔστρεψε δὲ ὁ Θεός, 5, 22 ἀναστρέψαντες δὲ ἀπήγαγεν. Εὐαγγ. Λουκ. 9, 12 ἡ δὲ ἡμέρα ἤρξατο κλίειν (ὡς καὶ νῦν κλίει ἡ ἡμέρα). Πρῆξ. Ἄποστ. 27, 20 μήτε ἡλίου μήτε ἀστρῶν ἐπιφανούντων (= ἐπιφανομένων). Θεός Κύριος καὶ ἐπέφραεν ἡμῖν (= ἐπεφάνη). Ἐπιστ. Κορινθ. Α'. 28 ἔαρ δὲ καὶ γῆμη ἡ παρθένος (= γῆμηται), 7, 34 ἡ δὲ γαμήσασα (= γημαμένη ἢ γαμηθεῖσα). Οὕτω καὶ σγάλλω= σγάλλομαι (Πρόβλ. Κ. Κόντων ἐν Γλωσσ. Παρατηρ. 489 ἐφξ.), διέσθορα= διέσθαρμαι κτλ. Κατὰ ταῦτα καὶ τὰ ἐν τῇ συνηθείᾳ κτυπᾶ ἢ καμπάρα, παῖξ ἢ λίρα, βαροῦν τὰ ὄργανα, γουσκῶν ἢ κοιλιὰ, ἔκοψε τὸ γάλα, ἔσκισεν ὁ τοίχος, καθίζει τὸ παιδί, ἐκάθισε τὸ σπιτι κτλ.

(Ἀκολουθεῖ).

Μ. Γ. ΚΕΦΑΛΑΣ.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΚΑ

Τὰ προβλήματα τῆς ἀνθρωπολογίας.

(Λόγος R. VIRCHOW*).

Τὰ διεθνή προϊστορικά Συνέδρια ἔσχον, κατὰ τὴν διάρκειαν ὀλοκλήρου γενεᾶς, μεγάλην ἐπίδρασιν ἐπὶ τῶν ἐρευνῶν καὶ τῶν ἰδεῶν τῶν συγχρόνων.

Ὁ λόγος οὗτος ἀπηγγέλθη ὑπὸ τοῦ διαπρεποῦς καθηγητοῦ κατὰ τὴν ἐναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῷ διεθνῶς Συνεδρίῳ τῆς προϊστορικῆς ἀρχαιολογίας ἐν Μόττχ, ἄγμενοι δὲ παρέχοντες μετὰ τῶν αὐτῶν τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώστῃσι ἀντὶ τῆς τακτικῆς Ἐπιστημονικῆς Ἐπιθεωρήσεως.

Η. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ

Ὁ θεσμός οὗτος ἰδρύθη καθ' ἂν ἐποχὴν αἱ ἀνακαλύψεις τοῦ Boucher de Perthes τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου κατὰ τὴν κατακλυσμαίαν ἐποχὴν¹, αἱ ἐρευναι τοῦ Φερδινάνδρου Keller ἐν σκέσει πρὸς τὴν ἐπὶ πασσάλων οἰκοδόμησιν, αἱ τοῦ Cristì καὶ τοῦ Larlet ἐπὶ τῶν τρωγλοδυτῶν τῆς Δορδόνης (Dordogne), αἱ τοῦ Vorso ἐπὶ τῶν «λειψάνων τοῦ μαγειρίου», τέλος δὲ ἡ θεωρία τοῦ Darwin καὶ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, ἐπλήθυνον ὀλοσχερῶς ἀναστάσεων τῶν ἐπιστημονικῶν παραδόσεων. Ἐνεκα τῆς ἀναστατώσεως ταύτης, τὸ Συνέδριον εὗρεθι ἀπέναντι μεγάλου προβλήματος: ὤφειλε νὰ ἐρευνήσῃ ἀπάσας τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας ὅπως συναθροίσῃ ἅπαντα τὰ προϊστορικὰ ἴχνη τοῦ ἀνθρώπου, ὅπως ἐπιστήσῃ τὴν γενικὴν προσοχὴν ἐπὶ τῆς ἀρχῆς καὶ ἐπὶ τοῦ δρόμου ὃν ἠκολούθησεν ἡ ἀνθρωπίνη τέχνη, ἔτι δὲ, ὅπερ καὶ σπουδαιότεραν, ὤφειλε ν' ἀναλάβῃ νὰ διαρρήξῃ τὸν μυστηριώδη πέπλον τὸν καλύπτοντα τὴν πρωτόγονον κοιτίδα τοῦ ἀνθρώπου.

Πολλὰ τῶν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τεθέντων ζητημάτων ἐπελύθησαν σήμερον ὀριστικῶς. Γινώσκουμεν ὅτι ὁ ἀνθρώπος ὑπῆρχε κατὰ τὴν τεταρτογενῆ περίοδον· ὅτι ἔζησεν ἐπὶ μακροὺς αἰῶνας, ἄθλιος καὶ ἐγκαταλειμμένος, καθ' ἣν ἐποχὴν οἱ λίθοι, τὰ ξύλα, τὰ κέρατα καὶ τὰ ὀστά ἀπετέλουν τὰ ὄπλα του καὶ τὰ μοναδικὰ του ἐργαλεῖα, εἶμεθα πεπεισμένοι ὅτι μέγα διάστημα μακροῦζει τὴν ἐποχὴν τοῦ λίθου ἀπὸ τῆς τῶν μετάλλων, καὶ ὅτι, εἰς τινα μόνον μέρη, ἡ χρῆσις τῶν μετάλλων ἀντεκατέστησεν ἀμέσως τὴν τοῦ λίθου.

Ταῦτα εἶνε τὰ δεδομένα τὰ αποτελοῦντα ὅμιλον μέρος τῶν γενικῶν γνώσεων τῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τοῦ Συνεδρίου.

Ἐν τούτοις αἱ μεταγενέστεραι μελέται ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἐπὶ τῶν χωρῶν ἀφ' ὧν ὤρμηθησαν οἱ διάφοροι κλάδοι τῆς ἀνθρωπίνης τέχνης προὐχώρησαν κατ' ἀναλογίαν ὀλίγιστα.

Κατ' ἀρχὰς τὸ Συνέδριον ἐνησχολήθη πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τοῦ ἀνθρώπου τῆς τριτογενοῦς περιόδου. Τὸ ζήτημα τοῦτο ἔφθασεν εἰς τὸ ἄωτον αὐτοῦ ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῆς Λισαβώνας. Ὡδηγήθημεν ἐν τῇ κοιτάδι τοῦ Olta ὅπως ἀναζητήσωμεν ἐκεῖ τὰ ἴχνη τοῦ τριτογενοῦς ἀνθρώπου. Ἐκεῖ εὗρομεν τεμάχια πυριτολίθου, ἅτινα ἠδύναντο ἐπακριβῶς νὰ θεωρηθῶσιν ὡς κατεργασμένα ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου· ἀλλὰ δὲν ἀνεκαλύψαμεν ἐκεῖ οὔτε ἀνθρώπινα ὀστά, οὔτε κεράμους, οὔτε κατεργασμένα ἀντικείμενα, ἐγκαταλείποντα δὲ τὴν κοιτάδα, τὰ πλείστα τῶν μελῶν τοῦ Συνεδρίου, πολὺ ἀπέχον τοῦ νὰ παραδεχθῶσιν ὅτι τὰ τεμάχια ταῦτα τοῦ πυριτολίθου ἠδύναντο ὁποσδήποτε νὰ διακριθῶσιν ἀπὸ τῶν συνηθησάντων τῶν συναντηθέντων πανταχοῦ τοῦ ἐδάφους, προσερχομένων δὲ ἐκ τῆς διασπάρσεως πυριτικοῦ τινός στρώματος. Οὐδεὶς ποτε εὗρεν ἐν τοῖς παρθένοις στρώμασι τριτογενοῦς τινός κοιτάσματος τεμάχιόν τι πυριτολίθου ἀναγνωρισθέντος παρὰ σύμπαν-

1) Ἡ κατακλυσματικὴ ἐποχὴ (l'époque diluvienne) εἶνε τὸ πρῶτον τεῖμα τῆς τεταρτογενοῦς περιόδου (époque guaternelle), ἢτοι τῆς τελευταίας γεωλογικῆς περιόδου, εἰς ἣν ἀνήκει καὶ ἡ σύγχρονος περίοδος.

τος τοῦ σοφοῦ κόσμου ὡς ἀναμφισβητήτου ἴκνους τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου.

Εἰς τὸ αὐτὸ συμπέρασμα κατέληξαν ἐν ταῖς ἐρευναις, ἃς διηύθυνον ἐπὶ τῶν ὀστέων καὶ πρὸ πάντων ἐπὶ τοῦ ἀνθρωπίνου κρανίου. Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι οἱ σοφοὶ δὲν δύνανται νὰ ἀποδεχθῶσιν ὅτι ὁ ἄνθρωπος ὑπῆρξε κατὰ τὴν τριτογενῆ περιόδον, οὐδ' ὅτι ὑπάρχει πιθανότης τις ὅτι τὸ ἀνθρωπινὸν γένος ἔσχε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην· τούναντίον, βεβαιοῦμεν τὴν ὑπαρξίν χάσματος, ὅπερ θέλομεν νὰ πληρώσωμεν διὰ φανταστικῶν ἰνδαλμάτων, ἅτινα οὐδὲν πραγματικῶν ἀντικείμενον ἀντιπροσωπεύουσιν.

Μετὰ τὸ Συνέδριον τῆς Λισαβώνας, οἱ σοφοὶ ἐπ' ὀλίγον ἐμεινίσθησαν καὶ περιορίσθησαν εἰς τὴν ἐρευναν γνωστῶν ἀντικειμένων· μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων τούτων, τὴν πρώτην θέσιν κατέχουσι τὰ ἀρχαιολογικὰ εὑρήματα, εὐκόλως δὲ κατανοεῖται διατί ἡ ἀρχαιολογία ὑποκαθίστησιν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον τὴν ἀνθρωπολογίαν. Τὰ παλαιανθρωπολογικὰ ἀντικείμενα εἶνε τόσον σπάνια καί, κατὰ τὸ πλεῖστον, τόσον ἀμφίβολα, ὥστε, μέχρι τῆς σήμερον, ἡ ἀπόπειρα τῆς περιγραφῆς τῆς ἀρχαιοτάτης φυλῆς τοῦ τεταρτογενοῦς ἀνθρώπου ὑπερβαίνει τὰς δυνάμεις τῆς ἐπιστήμης. Ἐν Εὐρώπῃ ἔσχομεν δύο παραδείγματα τούτου ὀλίγον ἐνθαρρυντικά. Τὴν ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κρανίου τοῦ Constadt ἀπόπειραν καὶ τὴν τοῦ Neanderthal, ἅτινα, ὡς ἔκτοτε ὑπέθεσαν δύο διακεκριμένοι σοφοὶ, πιθανῶς ἀνήκον εἰς ἐξαφανισθέντας ἰθαγενεῖς τῆς ἀρχαίου ἐποχῆς φυλῆς. Πρὸ δεκαπενθημερίας, ἐν τῷ Συνεδρίῳ τῶν γερμανῶν ἀνθρωπολόγων, συγκροτηθέντι ἐν Οὐλμῃ συνεζητήσαμεν τὸ ἐξ ἀφορμῆς τῶν δύο τούτων κρανίων ἐγεγνημένον ζήτημα, καὶ εὔρομεν ὅτι τὸ μὲν τοῦ Constadt δὲν ἀνῆκει εἰς τὴν τεταρτογενῆ ἐποχὴν, ἐνῶ τὸ τοῦ Neanderthal οὐδόλως ἔχει τυπικὴν μορφήν.

Δὲν θὰ ἐξετάσω ἅπασαν τὴν σειρὰν τῶν ἀναλόγων ἀνακαλύψεων, ὧν αἱ πλεῖστοι δὲν παρέσχον ἡμῖν ἢ ἐξαιρετικὰ μοναδικὰ κρανία. Ἄλλ' ὀφείλω νὰ διακηρύξω ὅτι, καὶ ἂν ἐτι τὰ κρανία ταῦτα ἦσαν ὡς τὰ περιέγραψαν καὶ ἡ γεωλογικὴ θέσις αὐτῶν ἦτο ἀκριβῶς καθωρισμένη, δὲν δὰ ἠδύναντο νὰ ἀποτελέσωσιν ἀπόδειξιν τῆς ὑπάρξεως ἀρχαίου τινὸς κατωτέρως φυλῆς, ἥτις νὰ δύναιτο νὰ θεωρηθῇ ὡς τὸ μεταίχμιον μεταξὺ τῶν ζῶων καὶ τοῦ συγγενοῦ ἀνθρώπου. Πολλὰ τῶν κρανίων τούτων φαίνοντα ἀρχαιότατα· ἀλλὰ παρουσιάζουσιν πολλὴν τὴν ὁμοιότητα ὑπὸ πάσας τὰ σχέσεις πρὸς τὰ κρανία τῶν νέων γενεῶν καὶ τινὰ τούτων μάλιστα πρὸς τὰς τῶν πεπολιτισμένων φυλῶν. Ματαίως ζητεῖται ὁ κρήκος, ὅστις θὰ συνέδεε τὸν ἀνθρώπον πρὸς τὸν πίθηκον ἢ πρὸς ἄλλο τι εἶδος ζῶου.

Ἐν τούτοις ἀναγκαῖον εἶνε νὰ συνεννοηθῶμεν ἐπὶ τινος προκαταρκτικοῦ ζητήματος· ὑπάρχει κοινὴ τις παράδοσις παρ' ἅπασιν τοῖς λαοῖς, δύναται δὲ τις νὰ εἴπῃ κοινόν τι δόγμα εἰς ἅπαντα τὰ θρησκευτά, ἀναγνωρισθὲν παρ' ἁπάντων τῶν ἀρχαίων ἢ νεωτέρων σοφῶν, ὅτι τὸ ἀνθρώπινον σῶμα ἔχει ὁργανισμὸν ζῶου, ὅτι οἱ αὐτοὶ φυσιολογικοὶ καὶ παθολογικοὶ νόμοι διέπουσιν ἐπίσης τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν καὶ τὴν τοῦ ζῶου. Παρὰ τὴν ὁμοιότητα ὅμως ταύτην ὑπάρ-

χουσι διαγεγραμμένα ὄρια διαχωρίζοντα τὸν ἀνθρώπον ἀπὸ τοῦ ζῶου, ὄρια ἅτινα δὲν ἠδυνήθησαν μέχρι τοῦδε νὰ ἀπαλείψωσι· τοιοῦτον εἶνε ἡ κληρονομικότης, δι' ἧς μεταδίδονται εἰς τὰ τέκνα αἱ ιδιότητες τῶν γονέων. Οὐδέποτε εἶδομεν πίθηκον γεννῶντα ἀνθρώπον, οὐδὲ ἀνθρώπον παράγοντα πίθηκον. Ἄπαντες οἱ πίθηκομορφοὶ ἄνθρωποι οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ παθολογικὰ προϊόντα. Ἡ ἰδέα τοῦ Carl Vogt ὅτι οἱ μικροκέφαλοι ἄνθρωποι, ἀντιπροσωπεύοντες πίθηκομορφα ζῶα, ἐγεννήθησαν δι' ἀταβισμόν, ὁλοσχερῶς σήμερον ἐγκαταλείφθη, ἀφ' ἧς ἐποχῆς οἱ σοφοὶ ἐσχισμάτισαν τὴν πεπολιθῆσιν ὅτι τὰ κρανία τῶν μικροκέφαλων φέρουσι τὰ δείγματα παθολογικοῦ σχηματισμοῦ, τὰς ἐκ τοῦ ἐκφυλλισμοῦ ἐλλείψεις.

Ὁ ἀνθρώπινος ὁργανισμὸς, ἰδίᾳ κατὰ τὴν ἐμβρυανὴν περιόδον, διαστέλλεται διὰ πολλῶν αὐτοῦ χαρακτηριστικῶν, ἅτινα ἀνήκουσιν οὐ μόνον εἰς τὸν πίθηκον ἀλλὰ καὶ εἰς ἄλλα ζῶα. Τὰ ζῶντα στοιχεῖα, τὰ κύτταρα, παρουσιάζουσιν τοὺς αὐτοὺς τύπους παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ καὶ παρὰ τοῖς θηλαστικοῖς· ἐνίοτε αἱ ὁμοιότητες αὗται τοῦ ἐμβρύου ἐξακολουθοῦσιν ὑψιστάμεναι ἢ καὶ ἀναπτυσσόμεναι μετὰ τὴν γέννησιν. Ἐν τούτοις, ἡ ἐμμονὴ καὶ ἡ ὑπερπλασία αὕτη δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς ἀποδείξεις τῆς ζωικῆς τοῦ ἀνθρώπου προελεύσεως.

Λάβωμεν ὡς παράδειγμα τοιαύτης ὑπερπλασίας τὸ ἐπόμενον· παρὰ τοῖς ἀνωτέροις ἀνθρωποειδέσι πίθηκοις ὑψίσταται ὀστεώδης τις κλάδος συνενῶν τὴν σφαγιτίδα τοῦ κροταφικοῦ μετὰ τοῦ μετωπιαίου ὀστού· ὁ κλάδος οὗτος ἐλλείπει παρὰ τῷ κοινῷ ἀνθρώπῳ. Ἐνίοτε ὅμως ἀναπτύσσεται παρὰ τῷ ἀνθρώπῳ, ἐνῶ παρὰ τισὶ τῶν ἀνωτέρων πίθηκων ἐλλείπει. Ἐδειξα, καὶ ὁ κ. Apoutchine ἐπεβεβαίωσεν, ὅτι ὁ κλάδος οὗτος ἀπαντᾷ συνθῆστάτα παρὰ τοῖς Αὐστραλιανοῖς, ἀμφότεροι δὲ θεωροῦμεν ὅτι ἡ μερικότης αὕτη εἶνε προελεύσεως πίθηκομορφου, ἄλλὰ δύναται τις ἐντεῦθεν νὰ συμπεράνῃ ὅτι οἱ Αὐστραλιανοὶ εἶνε πίθηκομορφοί; Οὐχί· διότι ἡ αὕτη μερικότης, εἰς τινὰς εὐαρίθμους περιστάσεις, ἐπιβεβαιούται καὶ ἐπὶ κρανίων Εὐρωπαίων, ἐνῶ οὐδὲν παράδειγμα ὑπάρχει ὅτι ἄνθρωποι ἔχοντες τοιαύτας κεφαλὰς ἐδειξαν καὶ ἕτεραν ἐνδειξίν ὁργανισμοῦ ἢ ἀναπτύξεως πίθηκοειδοῦς προελεύσεως.

Ὁ ὀστεώδης κλάδος τῆς σφαγιτίδος τοῦ κροταφικοῦ ὀστού οὐδὲν ἄλλο εἶνε ἢ ἰδιάζουσά τις μερικότης, ἄλλοτε ἀτομικὴ, ἄλλοτε φυλετικὴ, οἷον, ἐν παραδείγματι, αἱ οὐλαί τριχες. Ἐὰν παρατηρήσῃ τις κεφαλὴν Αἰθίοπος, δύναται νὰ εἴπῃ ὅτι ὁμοιάζει πρὸς κεφαλὴν προβάτου ἢ καὶ πρὸς κεφαλὴν οὐλότριχος κυνός· ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡμεῖς γινώσκομεν, οὐδεὶς μέχρι τοῦδε ἐξέφρασε τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ Αἰθίοπες κατάγονται ἐκ προβάτων ἢ καὶ ἐκ κυνῶν. Καὶ ὅμως οἱ Αἰθίοπες ἔχουσι μετὰ τῶν προβάτων καὶ τῶν κυνῶν τὴν κληρονομικὴν μετάδοσιν ἰδιαζούσης τινὸς μερικότητος τοῦ τριχώματος αὐτῶν. Οὐδὲν ἦπτον αἱ κεφαλαὶ αὐτῶν οὐδόλως ὁμοιάζουσι πρὸς τὰς τῶν ζῶων, ἅτινα ἀνωτέρω ἀνεφέραμεν.

1) Atavisme=ὁμοιότης πρὸς τοὺς πάππους ἢ τοὺς μακρυσμένους προγόνους (προγονισμός;). Ἡ Γ. Β.

Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψει τὰς παρατηρήσεις ταύτας, κατέστημεν σήμερον προδεκτικώτεροι ἐν ταῖς θεωρίαις ἡμῶν ἐπὶ τῶν ἀτομικῶν ἢ φυλετικῶν ἀναλογιῶν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τὸ ζῶον· ἀναγνωρίζομεν μὲν βεβαίως ὅτι ὁ ἀνθρώπινος ὀργανισμὸς κατ' οὐσίαν εἶνε ὀργανισμὸς ζωϊκὸς καὶ ὅτι τὰ ἀναφαινόμενα ἐνίοτε τέρατα δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποτελέσματα τοῦ ἀταβισμού· ἀλλὰ θὰ ἀπαιτήσωμεν πειστικώτερας ἀποδείξεις πρὸ τοῦ ν' ἀναγράψωμεν τὴν στενὴν συγγένειαν τοῦ ἀνθρώπου πρὸς τι τῶν ὀριζόμενων ζῴων.

Ἐπιστεύετο γενικῶς, πρὸ ὀλίγων ἐτῶν, ὅτι μεταξὺ τῶν συγχρόνων ἀνθρωπίνων φυλῶν ὑπῆρχον πολλαὶ παραμείναι εἰσέτι ἐν τῇ ἀρχηγῶν κατωτέρῃ καταστάσει τοῦ ὀργανισμοῦ αὐτῶν. Ἀλλὰ, ἐσχάτως, ἅπασαι αἱ φυλαὶ αὐταὶ ἐγένοντο ὑποκείμενον λεπτολόγων ἐρευνῶν, γινώσκομεν δὲ ὅτι αὐταὶ ἔχουσιν ὀργανισμὸν ὅμοιον πρὸς τὸν ἡμέτερον, ἐνίοτε δὲ καὶ ἀνώτερον τοῦ τῶν θεωρουμένων ὡς ἀνωτέρων φυλῶν· οὕτως, ἡ κεφαλὴ τῶν Ἑσκιμῶν ἢ τῶν κατοίκων τῆς Γῆς τοῦ Πυρὸς ἀνίκει εἰς τοὺς τελείους τύπους. Φυλαὶ τινες ἔχουσι τὰ αὐτὰ κρανία μικρότατα, περιπίου ἰσομεγέθη πρὸς τὰ τῶν μικροκεφάλων. Ἐν παραδείγματι, οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀρχιπελάγους τῶν Andaman (1) καὶ οἱ Vedd τῆς Κεϋλάνης ἐθεωρήθησαν ὡς μικροκεφαλοὶ. Ἀκριβοτέρα ὅμως μελέτη κατέδειξε τὴν διαφορὰν τὴν ὑπάρχουσαν μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν ἀληθῶν μικροκεφάλων· ἡ κεφαλὴ ἐνὸς Andaman ἢ ἐνὸς Vedd εἶνε λίαν κανονικὴ, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ἅπαντα τὰ μέρη αὐτῆς εἶνε κατὰ τι μικρότερα τῶν τῶν ἀνθρώπων τῶν κοινῶν φυλῶν. Αἱ ναοκεφαλαί, ὡς τὰς ἀπεκάλεσα, οὐδεμίαν ἔχουσι τῶν χαρακτηριστικῶν ἀνωμαλιῶν τῶν διακρινουσῶν τοὺς ἀληθῶς μικροκεφάλους.

Μία μόνη φυλὴ ὀλίγον ἐμελετήθη μέχρι τῆς σήμερον, αὕτη δὲ εἶνε ἡ τῶν Orangs-Simaings καὶ τῶν Orangs-Cékaï, ἐν τῷ βορείῳ τμήματι τῆς κερσονήσου τῆς Μαλαισίας (2). Ὁ μόνος ἐξερευνητὴς ὁ εἰσδύσας εἰς τὴν ὑπ' αὐτῶν κατοικουμένην ὄρεινὴν χώραν, ὁ γενναῖος Ρῶσος Mikloukho-Maklaï, ἐδεβαίωσε τὴν παρά τισι μεμονωμένους ἀτόμους τῆς φυλῆς τῶν Simaings μικρότητα τοῦ ἀναστήματος καὶ τὸ οὐλον τοῦ τριχώματος. Εἰς τὰς χώρας ταύτας ἀπεστείλαμεν νέαν ἀποστολὴν πρὸς ἀνθρωπολογικὴν σπουδὴν τῶν Orangs-Cékaï, ἐσχάτως δὲ ἐλαβον ἐκείθεν τὸ πρῶτον κρανίον καὶ τινὰς βοστρύχους τριχῶν· ἡ φυλὴ αὕτη εἶνε πράγματι μέλαινα, οὐλόθοιξ, τὴν δὲ βραχυκέφαλον αὐτῆς κεφαλὴν χαρακτηρίζει ἡ λίαν μετρία ἐσωτερικῆ χωρητικότης μὴ παρέχουσαν ὅμως τὴν ἐλαχίστην ἐνδείξιν ζώδους ἀναπτύξεως.

Οὕτως, ἐν τῷ ζητήματι τοῦ ἀνθρώπου, ἀποκρούομεθα καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν. Ἄπασαι αἱ ἀναληφθεῖσαι ἐρευνᾶι ἐπὶ σκοπῶ εὐρέσεως τῆς συνεχείας ἐν τῇ βαθμιαίᾳ ἀναπτύξει αὐτοῦ ἔμειναν ἄνευ ἀποτε-

(1) Νῆσοι τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου περὶ τὴν 120 Β. πλάτους καὶ 90⁰ Ἀ. μήκους Παρισίων. Η. Γ. Β.

(2) Παράκειται τῇ Μελανησίᾳ, ἐκτεινομένη ἀπὸ τοῦ Ἰσημερινοῦ πρὸς Νότον. ἀπὸ τῆς 100⁰—126⁰ Ἀ. μήκους περίπου, περιλαμβάνουσα δὲ πλὴν ἄλλων νήσων καὶ τὰ νότια τμήματα τῶν νήσων Σουμάτρας καὶ Βορνέου· μᾶλλον Ἀρχιπέλαγος. Η. Γ. Β.

λέσματος· ὁ προάνθρωπος δὲν ὑψίσταται· ὁ ἀνθρωποπίθηκος δὲν ὑψίσταται· ὁ «διάμεσος κρῖκος» παραμένει ἀπλοῦν τῆς φαντασίας ἀποκείμεμα.

Ἡ ἐπιστημονικὴ ἀνθρωπολογία ἄρχεται ἀπὸ τῶν ζώων φυλῶν, πρῶτος δὲ σταθμὸς πρὸς ἴδρυσιν τοῦ δόγματος τῆς μεταμορφώσεως ἔσται ἡ ἐρμηνεία τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἐμορφώθησαν αἱ ἀνθρώπινοι φυλαὶ καὶ τῶν αἰτίων ἐνεκα τῶν ὁποίων ἀπέκτισαν αὐταὶ τὰς εἰδικὰς αὐτῶν ιδιότητες, διητηροῦσαι ταῦτοχρόνως τὴν κληρονομικὴν μεταδοτικότητά αὐτῶν. Ἴδου τὸ μέλλον πεδῖον τῶν ἀγῶνων καὶ τῶν ἀνθρωπολογικῶν ἐρευνῶν.

Ἀλλὰ τὸ πεδῖον τούτων κεῖται ἐκτὸς τῶν ὁρίων τοῦ ἡμετέρου Συνεδρίου. Ἐκ πρώτης ὄψεως εὐκολώτατον εἶνε νὰ ὑποθεσῆ τις ὅτι κρανίον δολιχοκέφαλον μεταμορφοῦται εἰς βραχυκέφαλον, καὶ ἐν τούτοις οὐδεὶς εἰσέτι παρετήρησε τὴν μεταμόρφωσιν φυτῆς τινὸς δολιχοκέφαλου εἰς βραχυκέφαλον καὶ ἀντιστρόφως, ἢ τὴν μεταμόρφωσιν μαύρης τινὸς φυλῆς εἰς φυλὴν ἀρίαν.

Ἡ προϊστορικὴ ἀνθρωπολογία ὀφείλει νὰ ἀνεύρη μεθόδους, αἵτινες νὰ εὐκολύνωσι τὴν ἀναγνώσιν τῶν τύπων τῶν ἀρχαίων φυλῶν καὶ λαῶν καὶ αἵτινες νὰ ἐπιτρέπωσι τὴν ἀνεύρεσιν αὐτῶν παρὰ τῷ συγχρόνῳ ἀνθρώπῳ. Θὰ συνενώσῃ μετὰ τούτου, παρουσιαζομένης εὐκαιρίας, τὰ δεδομένα ἐπὶ τῶν παραδόξων ἀτομικῶν περιστάσεων, ἐπὶ τῇ βᾶσει τῶν ὁποίων ἀδύνατον εἶνε νὰ ἀποτελεσθῆ συνεχῆς γραμμὴ ἢ νὰ συντελεσθῆ γενεαλογικὴ τις κλίμαξ, καὶ ἅτινα δέον νὰ παραμείνωσιν ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἀποσκευῇ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θὰ δυναθῶσι νὰ εἴρωσι τοὺς διαμεσδους κρῖκους, δι' ὧν ἔσται δυνατὴ ἡ συνένωσις αὐτῶν εἰς ἐνιαίαν σειράν.

Καὶ ἤδη μείνωμεν πιστοὶ εἰς τὴν ἐνδοξον παράδοσιν, ἣν κατέλειπον ἡμῖν οἱ μεγάλοι ἡμῶν διδάσκαλοι. Ἡ πλειονότης τῶν σοφῶν, ὧν τὰ ὀνόματα ἐνεγράφησαν ἐν ταῖς ἐκθέσεσι τῶν προγενεστέρων Συνεδρίων, ἀπετελεῖτο ἐξ ἀρχαιολόγων. Οἱ Lartet καὶ Dessort, Vorso καὶ Liche, Hozedine καὶ Ciericci, Ousarov καὶ Komer, οἵτινες θὰ παραμείνωσι τὰ πρῶτα τετυκὰ πνεύματα τοῦ ἡμετέρου Συνεδρίου, ἔδειξαν ἡμῖν πῶς δέον νὰ ἐργαζώμεθα. Ζητήματα, ὡς, ἐν παραδείγματι, τὸ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ χαλκοῦ καὶ τῶν μέσων τῆς ἀνταλλαγῆς αὐτοῦ, πρέπει νὰ εἶναι δι' ἡμᾶς προβλήματα μεγίστου ἐνδιαφέροντος.

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΕΡΩΣ

ὑπὸ **Paul Bourget**.

Ἄνεμινῆσκετο ὅτι εἶχεν ἀλγήσει τὴν καρδίαν τότε, μολονότι μόλις ἐγνώριζεν αὐτήν,—ἐπὶ τῇ αἰφνιδίᾳ μετατροπῇ τῆς περὶ τῆς κ. Ἐδρῆ τῶς ὑπαρχούσης γνώμης,—μεταβολῆς καὶ ἐν αὐτῷ γενομένης. Ἐν τούτοις ὅσον ἀφορᾷ εἰς αὐτὸν εἶχεν ἀπο-

(*) Ἴδε ἀριθμ. 2 σελ. 30—31.